

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ & ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ & ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 27
Ταχ. Κώδικας : 101 83 Αθήνα

Αθήνα : 16- 6 -2020
Αριθ. Πρωτ. : 37260

ΠΡΟΣ : 1. Δήμοι της Χώρας
2. Περιφέρειες της Χώρας
3. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις του
Κράτους –Γραφεία Συντονιστών

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ: 1. ΚΕΔΕ
2. ΕΝΠΕ
3. ΠΕΔ της Χώρας

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 200

Θέμα : «Στρατηγική αναπτυξιακή προοπτική των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Σύσταση και λειτουργία Αναπτυξιακών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Κοινοποίηση διατάξεων των ν. 4674/2020 (Α' 53) και ν. 4690/2020 (Α' 104)»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Συνισταμένη της έως τώρα εκτέλεσης αναπτυξιακών προγραμμάτων από τους ΟΤΑ α' και β' βαθμού ήταν σταθερά το αδικαιολόγητα χαμηλό ποσοστό απορρόφησης των διατιθέμενων ευρωπαϊκών ή εθνικών πόρων, μέσω των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ ή του ΠΔΕ. Το μείζον πρόβλημα εντοπίζεται στην υποστελέχωση (ή ολική ανυπαρξία σε κάποιες περιπτώσεις) τεχνικών υπηρεσιών και τεχνικού προσωπικού στους ΟΤΑ.

Το γεγονός αυτό καθιστά επιτακτική την ανάγκη λήψης νομοθετικών πρωτοβουλιών, τα οποία επιχειρούν να αντιστρέψουν την κατάσταση αυτή. Με τις διατάξεις του Α' Κεφαλαίου του ν. 4674/2020 (Α' 53) εισήχθησαν στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης μια σειρά από καινοτόμες ρυθμίσεις, οι οποίες θεραπεύουν χρόνια προβλήματα διοικητικών δυσλειτουργιών των Δήμων και των Περιφερειών, ως ένα πρώτο σύνολο τεχνικών εργαλείων. Το νέο αυτό πλαίσιο φιλοδοξεί να αποτελέσει σημείο αναφοράς στην τοπική ανάπτυξη.

Α. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 4674/2020 προβλέπεται η σύσταση Αναπτυξιακών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ειδικού σκοπού, τα οποία λειτουργούν υπέρ του δημοσίου συμφέροντος, υπό τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας. Η επιλογή αυτή του νομοθέτη σαφώς αντιδιαστέλλει τα νέα νομικά πρόσωπα από τις υφιστάμενες Αναπτυξιακές Εταιρείες, οι οποίες αποτελούν επιχειρήσεις ΟΤΑ, έχουσες περιορισμένο σκοπό σύστασης και αρμοδιότητες.

Τα νέα αυτά νομικά πρόσωπα φιλοδοξούν να αποτελέσουν κεντρικούς μοχλούς ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών, να δημιουργήσουν ισχυρή προστιθέμενη αξία και να αποτελέσουν εταίρους στη συνεργατική εκτέλεση, από κοινού με τους ΟΤΑ, της δημοτικής και περιφερειακής

πολιτικής, όπως συνάγεται από το πλέγμα διατάξεων στο οποίο εντάσσεται η σύσταση τους (Κεφάλαιο Α' ν. 4674/2020), υποστηρίζοντας την άσκηση πληθώρας αυτοδιοικητικών αρμοδιοτήτων.

Οι Αναπτυξιακοί Οργανισμοί απολαμβάνουν διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας, αλλά όχι αυτονομίας, αφού ρητά ο νομοθέτης επεμβαίνει στη σύνθεση του μετοχικού κεφαλαίου και μέσω αυτού στην εκλογή της διοίκησης. Ο ρητός καθορισμός της σύνθεσης του μετοχικού κεφαλαίου επιτυγχάνει την έμμεση εκλογή της διοίκησης κατά τρόπο σταθερό και όχι συμπτωματικό (βλ. ΓνωμΝΣΚ 338/2003, η οποία έχει γίνει αποδεκτή από τον αρμόδιο Υπουργό).

Επιπλέον, ο νομοθέτης επεμβαίνει α) στη διάρθρωση της διοικητικής δομής, προβλέποντας Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, β) στα ζητήματα στελέχωσης με το απαιτούμενο προσωπικό και γ) στα προσόντα των θέσεων ευθύνης. Από την κατάσταση των εν λόγω διατάξεων, σαφώς συνάγεται ότι οι Αναπτυξιακοί Οργανισμοί τίθενται υπό τον έλεγχο των μετόχων ΟΤΑ, αφού οι επιλογές αυτές κατατείνουν στην άσκηση αποφασιστικής επιρροής και ελέγχου επί των νομικών αυτών προσώπων.

Επισημαίνεται, ότι η παρεχόμενη ευελιξία στη λειτουργία των Αναπτυξιακών Οργανισμών τίθεται αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και υπό την αίρεση της χρηστής δημοσιονομικής διοίκησης, τούτου αποδεικνυόμενου από τις ρητές προβλέψεις ότι οι νέες αυτές εταιρικές μορφές κατά τη λειτουργία τους δεν επιβαρύνουν το δημόσιο ή τους μετόχους ΟΤΑ σε καμία περίπτωση (δεν επιχορηγούνται και δεν μεταφέρονται τυχόν χρέη ή προσωπικό κατά τη λύση τους).

Α1. ΣΚΟΠΟΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ

Οι Αναπτυξιακοί Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (εφεξής «Αναπτυξιακοί Οργανισμοί») είναι ανώνυμες εταιρείες ειδικού σκοπού, οι οποίες λειτουργούν υπέρ του δημοσίου συμφέροντος και συμπράττουν από κοινού με τους ΟΤΑ στην υλοποίηση της αναπτυξιακής πολιτικής σε συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο, ανάλογα με τις καταστατικές τους προβλέψεις. Συνεπώς, η εδαφική περιφέρεια των Αναπτυξιακών Οργανισμών δεν ταυτίζεται απαραίτητως με την εδαφική περιφέρεια των μετόχων ΟΤΑ και των ενώσεων τους, αλλά αποτελεί αντικείμενο καταστατικής ρύθμισης. Για την ταυτότητα του νομικού λόγου πάντως, η εδαφική περιφέρεια δεν μπορεί να είναι μικρότερη από την εδαφική περιφέρεια των μετόχων ΟΤΑ ή/και των ενώσεών τους.

Οι Αναπτυξιακοί Οργανισμοί συμβάλλουν στην υλοποίηση αυτοδιοικητικών αρμοδιοτήτων και έχουν ως σκοπό **ιδίως** την επιστημονική, συμβουλευτική και τεχνική υποστήριξη των ΟΤΑ και των ενώσεών τους (Συνδέσμων Δήμων και Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων, ΚΕΔΕ και ΕΝΠΕ), την υποστήριξη και εφαρμογή της αναπτυξιακής πολιτικής των δήμων και των περιφερειών, την ωρίμανση έργων υποδομής και την υλοποίηση πολιτικών κοινωνικής συνοχής, ψηφιακής σύγκλισης και αειφόρου ανάπτυξης. Πάντως, με τη χρήση του επιρρήματος «ιδίως», ο νομοθέτης απარიθμεί ενδεικτικά και όχι περιοριστικά τις αρμοδιότητες των Αναπτυξιακών Οργανισμών.

Προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και της αναπτυξιακής πολιτικής, τα νομικά αυτά πρόσωπα μπορούν να υποστηρίξουν τους ΟΤΑ, στην άσκηση ευρέος φάσματος αρμοδιοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η άποψη αυτή βρίσκει έρεισμα στις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 21 του ν. 4690/2020 (Α' 104), όπου ρητά ορίζεται ότι «...οι ΟΤΑ α' και β' βαθμού, οι σύνδεσμοι δήμων, τα δίκτυα δήμων και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των ΟΤΑ μπορούν να συμβάλλονται με τους Αναπτυξιακούς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την υλοποίηση αυτοδιοικητικών αρμοδιοτήτων και την παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες.».

Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι οι Αναπτυξιακοί Οργανισμοί έχουν την δυνατότητα :

- ✓ επιστημονικής, συμβουλευτικής και τεχνικής υποστήριξης των ΟΤΑ και των ενώσεών τους (αποτελούν, δηλαδή, το θεσμοθετημένο σύμβουλο των ΟΤΑ για θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων τους)
- ✓ ωρίμανσης έργων (η περίοδος της προπαρασκευής του έργου που καλύπτει χρονικά όλο το φάσμα σχεδιασμού, της σύνταξης μελετών, τη λήψη απαιτούμενων αδειοδοτήσεων, την εξασφάλιση πόρων κ.α., η οποία ξεκινάει από τον γενικό προγραμματισμό και καταλήγει στη διακήρυξη της δημοπρασίας),
- ✓ υλοποίησης πολιτικών κοινωνικής συνοχής (όπως ενδεικτικά : δράσεις μετριασμού ή άρσης του κοινωνικού αποκλεισμού, όπως λειτουργία κοινωνικών παντοπωλείων και φαρμακείων, δράσεις κοινωνικής ένταξης ευπαθών ομάδων και μεταναστών κ.α.),
- ✓ υλοποίησης πολιτικών ψηφιακής σύγκλισης (αναζήτηση, επιλογή και εφαρμογή, διαχείριση, λειτουργία, ανάπτυξη, ολοκληρωμένων λύσεων και υπηρεσιών στους τομείς της ηλεκτρονικής, των τηλεπικοινωνιών, της πληροφοριακής, του διαδικτύου, καθώς και τον σχεδιασμό, εκτέλεση και διαχείριση αναπτυξιακών προγραμμάτων ψηφιακής σύγκλισης),
- ✓ βιώσιμης ανάπτυξης (υλοποίηση σχεδίων βιώσιμης αστικής κινητικότητας μέσα από συστήματα μεταφορών χαμηλών ή μηδενικών εκπομπών ρύπων, αξιοποίηση ΑΠΕ, εφαρμογή αναπτυξιακών σχεδίων νέων τεχνολογιών και διαδικασιών για τη βιοοικονομία, εναλλακτική διαχείριση βιολογικών αποβλήτων - βιοενέργεια),
- ✓ ανάληψης καθηκόντων τεχνικής υπηρεσίας των ΟΤΑ (σύναψη, εποπτεία και επίβλεψη δημοσίων συμβάσεων μελετών και έργων –άρθρο 3 ν. 4674/2020),
- ✓ διοικητικής υποστήριξης Τεχνικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δόμησης των ΟΤΑ (για δήμους, οι οποίοι την 11.3.2020 ασκούσαν τις λοιπές αρμοδιότητες των Υπηρεσιών αυτών (πλην των διαδικασιών σύναψης, εποπτείας και επίβλεψης δημοσίων συμβάσεων μελετών και έργων) μέσω διοικητικής υποστήριξης από έτερο δήμο –άρθρο 4 ν. 4674/2020),
- ✓ εκπόνησης επιχειρησιακών προγραμμάτων ΟΤΑ (άρθρο 7 ν. 4674/2020),
- ✓ υποστήριξης των ΟΤΑ κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους (συμβατικές αναθέσεις υποστήριξης κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ –άρθρο 8 παρ. 2 ν. 4674/2020).

Α2. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Το μετοχικό κεφάλαιο των Αναπτυξιακών Οργανισμών ορίζεται από το νόμο. Σε αυτό μετέχουν περισσότεροι του ενός Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή/και Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων (ΠΕΔ). Συνεπώς, δεν είναι δυνατή η σύσταση Αναπτυξιακού Οργανισμού από έναν μόνο ΟΤΑ ή μία ΠΕΔ. Η επιλογή αυτή του νομοθέτη κατατείνει στη δημιουργία περιορισμένου αριθμού πολυμετοχικών αναπτυξιακών σχημάτων, τα οποία συντελούν στην ολοκληρωμένη και όχι αποσπασματική χωρική ανάπτυξη.

Στο μετοχικό κεφάλαιο είναι επίσης δυνατή η συμμετοχή των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης, της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος, της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδος, των δικτύων και των συνδέσμων δήμων, υπό την προϋπόθεση ότι, οι ΟΤΑ και οι Περιφερειακές Ενώσεις Δήμων κατέχουν σε κάθε περίπτωση την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου, αποκλειόμενης σε κάθε περίπτωση της συμμετοχής ιδιωτών ή ιδιωτικών ενώσεων ή άλλων φορέων ιδιωτικών συμφερόντων (πχ. *Επιμελητήρια, Συνεταιρισμοί κ.α.*).

Α3. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Οι Αναπτυξιακοί Οργανισμοί δεν επιχορηγούνται άμεσα ή έμμεσα από τους ΟΤΑ ή τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Κατά δε την αιτιολογική έκθεση του ν. 4674/2020, η λειτουργία των Αναπτυξιακών Οργανισμών **δεν επιδρά στο δημοσιονομικό αποτέλεσμα.**

Η κατοχή μετοχικού κεφαλαίου και η συμμετοχή στις αυξήσεις αυτού δεν λογίζεται επιχορήγηση, αφού η τελευταία προϋποθέτει συστηματικότητα και διάρκεια που εξασφαλίζει την ομαλή λειτουργία του λαμβάνοντος αυτήν φορέα για την επιδίωξη των καταστατικών σκοπών του (βλ. *Γ. Δανόπουλο, Η έννοια του «οργανισμού δημοσίου δικαίου» στη νομοθεσία των δημοσίων συμβάσεων – Η περίπτωση των αναπτυξιακών ανωνύμων εταιρειών ΟΤΑ», ΘΠΔΔ 8-9/2018, σελ. 698*). Για τους λόγους αυτούς, οι Αναπτυξιακοί Οργανισμοί δεν υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου δεύτερου του ν. 3845/2010 (Α' 65), ήτοι το προσωπικό τους δεν έχει υποχρέωση απογραφής στο Μητρώο Ανθρώπινου Δυναμικού του Ελληνικού Δημοσίου.

Η λειτουργία των Αναπτυξιακών Οργανισμών διέπεται από το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ανωνύμων εταιρειών και η εποπτεία τους ασκείται με βάση τις διατάξεις του ν. 4548/2018 (Α' 104), υπό την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων (όπως, εν προκειμένω, οι διατάξεις του ν. 4674/2020).

Οι Αναπτυξιακοί Οργανισμοί λύνονται, συγχωνεύονται και διασπώνται κατά τις διατάξεις του ν. 4548/2018, σε αντίθεση με τις λοιπές ανώνυμες εταιρείες των ΟΤΑ, οι οποίες λύνονται υποχρεωτικώς, αν για τρεις συνεχείς εταιρικές χρήσεις μετά διετία από την ίδρυσή τους είναι ζημιογόνες ή, αν για ισάριθμες φορές εντός δεκαετίας τα ίδια αυτών κεφάλαια, όπως προσδιορίζονται στον ν. 4548/2018, γίνουν κατώτερα του πενήντα τοις εκατό (50%) του μετοχικού κεφαλαίου.

Α4. ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Οι εταιρείες του άρθρου αυτού:

α. εμπíπτουν στα νομικά πρόσωπα της περίπτωσης γ' της παραγράφου 5 του άρθρου 13 του ν.4314/2014 (Α' 265), ήτοι ορίζονται εξ αρχής ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης για πράξεις κρατικών ενισχύσεων, ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου εποπτευόμενα από το κράτος, τα οποία ασκούν αρμοδιότητες διαχείρισης, βάσει ρητής νομοθετικής πρόβλεψης. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών, απαιτείται η συγκρότηση εντός της εταιρείας «ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης», ως διακριτή οντότητα, κατά τα ειδικώς οριζόμενα στο νομοθετικό πλαίσιο έκαστου χρηματοδοτικού προγράμματος.

β. μπορούν να συστήσουν ή να συμμετέχουν σε ομάδες τοπικής δράσης (ΟΤΔ), σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 32 και του άρθρου 34 του Κανονισμού ΕΕ 1303/2013 (L 347/320) και να συμμετέχουν σε Επιτροπές Διαχείρισης Προγράμματος LEADER (ΕΔΠ), ως φορείς που εξυπηρετούν συμφέροντα του δημόσιου, σε ποσοστό ανάλογο με τα κάθε φορά ορισμένα από τους Κανονισμούς Εκτέλεσης του εν λόγω προγράμματος,

γ. μπορούν να συμμετέχουν σε προγραμματικές συμβάσεις με όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και μπορούν να ορίζονται τεχνικοί σύμβουλοι φορέων της Γενικής Κυβέρνησης για την παροχή εξειδικευμένης τεχνικής, επιστημονικής και διοικητικής υποστήριξης,

δ. μπορούν να παρέχουν τεχνικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες διαχείρισης και αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας των μετόχων ΟΤΑ,

ε. μπορούν να ασκούν τις δραστηριότητες των άρθρων 182 και 183 του ν. 4555/2018 (Α' 133), ήτοι δραστηριότητες του τομέα της ενέργειας (*ενδεικτικά, δραστηριότητες τόσο συμβατικών όσο και εναλλακτικών μορφών ενέργειας με έμφαση στη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας*) και δραστηριότητες αξιοποίησης είτε βασικών υποδομών κοινής ωφέλειας είτε φυσικών πόρων ή περιοχών ή εγκαταστάσεων σημαντικής τουριστικής ή αναπτυξιακής αξίας.

στ. μπορούν να προτείνουν προς τους αρμόδιους φορείς και να υλοποιούν Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) χωρικών στρατηγικών, με βάση τα πρωτόκολλα συγκρότησης της κατά περίπτωση προβλεπόμενης Αρχής Διακυβέρνησης της ΟΧΕ, υπό την επιφύλαξη των ειδικών προϋποθέσεων του ισχύοντος Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΣΠΑ.

Α5. ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Οι Αναπτυξιακοί Οργανισμοί διοικούνται από διοικητικό συμβούλιο, το οποίο εκλέγεται από τη γενική συνέλευση των μετόχων, κατά τις διατάξεις του ν. 4548/2018. Ο αριθμός των συμβούλων καθορίζεται από το οικείο καταστατικό.

Ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας και τα εκτελεστικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου δεν μπορεί να είναι αιρετοί εκπρόσωποι των δημοτικών ή περιφερειακών συμβουλίων των μετόχων ΟΤΑ, δηλαδή δεν μπορεί να κατέχουν την ιδιότητα του δημάρχου/περιφερειάρχη, του προέδρου του δημοτικού/περιφερειακού συμβουλίου ή του δημοτικού/περιφερειακού συμβούλου.

Τα εκτελεστικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου ορίζονται στο οικείο καταστατικό (ως «εκτελεστικά» ορίζονται τα μέλη που ασχολούνται με τα θέματα καθημερινής διοίκησης της εταιρείας ή/και έχουν δικαίωμα υπογραφής που δεσμεύει την εταιρεία κλπ, όπως πχ. ο Πρόεδρος, ο Αντιπρόεδρος, οι διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι κ.α.) και είναι υποχρεωτικό να κατέχουν αποδεδειγμένη εργασιακή εμπειρία στον σχεδιασμό και εκτέλεση αναπτυξιακών προγραμμάτων και στην επιχειρηματική, οικονομική και γενικότερα βιώσιμη ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών.

Η εκλογή ως εκτελεστικού μέλους ΔΣ μέλους που δεν συγκεντρώνει τα ως άνω χαρακτηριστικά, θεμελιώνει, ενόψει της αυστηρής διατύπωσης του νόμου, αγωγή αξίωση για κάθε έχοντα έννομο συμφέρον να αμφισβητήσει τον ορισμό και τη νόμιμη συγκρότηση του ΔΣ. Ως εκ τούτου, η επιλογή εκάστου εκτελεστικού μέλους του ΔΣ πρέπει να συνοδεύεται από επαρκή αιτιολογία.

Πλην των εκτελεστικών μελών, τα υπόλοιπα μέλη του διοικητικού συμβουλίου δεν δικαιούνται οιασδήποτε αμοιβής ή αποζημίωσης.

Α6. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Για την αποτελεσματική λειτουργία των Αναπτυξιακών Οργανισμών, από τις κείμενες διατάξεις ορίζεται η πρόσληψη Γενικού Διευθυντή, Διευθυντή Τεχνικών Υπηρεσιών, αλλά και ειδικού συμβούλου για την επικουρία του Προέδρου του διοικητικού συμβουλίου.

Ο γενικός διευθυντής και ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών ορίζονται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου. Η θητεία τους ακολουθεί τη θητεία του διοικητικού συμβουλίου και μπορεί να ανανεώνεται.

Ο γενικός διευθυντής κατέχει υποχρεωτικά αποδεδειγμένη εργασιακή εμπειρία στον σχεδιασμό, στην εκτέλεση αναπτυξιακών προγραμμάτων και στην επιχειρηματική, οικονομική και γενικότερα βιώσιμη ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών.

Ως Προϊστάμενος Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών ορίζεται διπλωματούχος/πτυχιούχος μηχανικός πανεπιστημιακής ή τεχνολογικής εκπαίδευσης, με ελάχιστη προϋπηρεσία πέντε (5) ετών στο γνωστικό τους αντικείμενο.

Η επιλογή ατόμων που δεν συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του νόμου, θεμελιώνει, ενόψει της αυστηρής διατύπωσης του νόμου, αγωγή αξίωση για κάθε έχοντα έννομο συμφέρον να αμφισβητήσει το διορισμό τους. Ως εκ τούτου, η επιλογή των ανωτέρω στελεχών πρέπει να συνοδεύεται από επαρκή αιτιολογία.

Τόσο ο Γενικός Διευθυντής όσο και ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών εξαιρούνται της έγκρισης της Επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006 όπως ισχύει, στο πλαίσιο της πρόσληψής τους μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, αλλά και του ν.2190/1994, ως απευθείας προσλαμβανόμενοι σε διευθυντικές θέσεις (άρθρο 1 παρ. 2 ν. 3812/2009).

Για την επικουρία του Προέδρου του διοικητικού συμβουλίου, με τον κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας μπορεί να συστήνεται μία (1) θέση ειδικού συμβούλου διοίκησης με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου και αποδεδειγμένη εμπειρία σε θέματα δημόσιας διοίκησης και αναπτυξιακής πολιτικής στην τοπική αυτοδιοίκηση. Ο ειδικός σύμβουλος προσλαμβάνεται με απόφαση του Προέδρου. Η σύμβαση εργασίας λύεται με καταγγελία, καθώς και με την καθ' οιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του Προέδρου από το αξίωμά του.

Κατά τα λοιπά, το προσωπικό των Αναπτυξιακών Οργανισμών διακρίνεται σε τακτικό και έκτακτο.

Το τακτικό προσωπικό προσλαμβάνεται για την κάλυψη θέσεων βάσει κανονισμού εσωτερικής υπηρεσίας (ΚΕΥ), ο οποίος εγκρίνεται από τη γενική συνέλευση των μετόχων και με τον οποίο καθορίζονται η εσωτερική διάρθρωση των υπηρεσιών σε Γενική Διεύθυνση και επιμέρους Διευθύνσεις, Τμήματα και Γραφεία, οι αρμοδιότητές τους και οι θέσεις κατά κατηγορίες και κλάδους προσωπικού. Η στελέχωση των θέσεων του ΚΕΥ με τακτικό προσωπικό γίνεται με διαδικασίες ΑΣΕΠ, κατά τις διατάξεις των άρθρων 14 και επόμενα του ν. 2190/1994 (Α' 28), κατόπιν έγκρισης της Επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006 όπως ισχύει.

Στον ΚΕΥ προβλέπεται υποχρεωτικά Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών με πλήρη διάρθρωση σε Τμήματα και Γραφεία.

Το έκτακτο προσωπικό που απαιτείται κάθε φορά για την εκτέλεση του αντικειμένου που αναλαμβάνουν οι Αναπτυξιακοί Οργανισμοί, προσλαμβάνεται υπό την εποπτεία του ΑΣΕΠ με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας, για όσο χρόνο διαρκεί το εκτελούμενο πρόγραμμα ή η σύμβαση, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 1, 2 και 3 παράγραφος 4 και 5 της υπ' αριθμ. 53266/2009 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (Β' 1877). Η εν λόγω Υπουργική Απόφαση εξακολουθεί να ισχύει μόνο για την περίπτωση αυτή, κατά ρητή νομοθετική πρόβλεψη. Σημειώνεται ότι σε αυτή την περίπτωση δεν απαιτείται έγκριση της Επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006 όπως ισχύει, καθότι πρόκειται για πρόσληψη προσωπικού στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενου προγράμματος.

Οι προσλαμβανόμενοι με συμβάσεις ορισμένου χρόνου θεωρείται ότι καλύπτουν τις ανάγκες του προγράμματος ή της σύμβασης για την εκτέλεση των οποίων προσλήφθηκαν, αποκλειόμενης σε κάθε περίπτωση της μετατροπής των συμβάσεων αυτών σε συμβάσεις αορίστου χρόνου.

→ Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ασκεί τις αποφασιστικές αρμοδιότητες που προβλέπονται από τα καθήκοντα που του ανατίθενται. Δίδεται για πρώτη φορά δικαίωμα

υπογραφής σε προσωπικό ορισμένου χρόνου. Τούτο σημαίνει ότι η υπογραφείσα σύμβαση πρέπει να αναφέρει επ' ακριβώς τα ανατιθέμενα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες που αναλαμβάνονται, ώστε να προκύπτουν οι αρμοδιότητες και η εξουσία υπογραφής.

Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου είναι επίσης δυνατή η σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου. Η σχετική σύμβαση συναρτάται αναγκαία με ορισμένο πρόγραμμα. Ενόψει αυτού, για την έκδοση της απόφασης απαιτείται μόνον η απόφαση ένταξης στο πρόγραμμα από την αρμόδια Αρχή ή η υπογεγραμμένη σύμβαση, από τις οποίες τεκμαίρεται ότι δεν υποκρύπτεται σχέση εξαρτημένης εργασίας, χωρίς να απαιτούνται πρόσθετα δικαιολογητικά ή εγκριτικές αποφάσεις. Ισχύει εξαίρεση τόσο από την έγκριση της Επιτροπής της ΠΥΣ 33/2006 όπως ισχύει όσο και του ν. 2190/1994, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 30 του ν.4314/2014, περί σύναψης συμβάσεων μίσθωσης έργου στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων. Οι αρχές της ισότητας και της μη διάκρισης ισχύουν κατά την κατάρτιση των συμβάσεων αυτών. Οι εν λόγω συμβάσεις προσδιορίζονται κανονιστικά και από όρους του εκάστοτε προγράμματος στην εκτέλεση του οποίου αποσκοπούν.

Τέλος, σε περίπτωση λύσης της εταιρείας, το υπό οποιαδήποτε σχέση εργασίας ή παροχής υπηρεσιών προσωπικό τους δεν μεταφέρεται στους μετόχους ΟΤΑ ή στις ενώσεις τους.

Α7. ΚΑΛΥΨΗ ΚΕΝΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΑΠΟ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΟΤΑ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Η κάλυψη κενών θέσεων που προβλέπονται στον ΚΕΥ, μπορεί να γίνεται, κατά τις διατάξεις του άρθρου 15 παράγραφος 1 έως 6 του ν. 4257/2014 (Α' 93), με μετακίνηση υπαλλήλων από τους οτα-μετόχους για χρονικό διάστημα έως δύο (2) έτη, που μπορεί να παραταθεί για δύο (2) ακόμα έτη, εφόσον υφίσταται η υπηρεσιακή ανάγκη. Εξαιρείται το προσωπικό του κλάδου διεκπεραίωσης υποθέσεων πολιτών των ΚΕΠ.

Είναι επίσης δυνατή, η απόσπαση υπαλλήλων Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, οι οποίοι κατέχουν τουλάχιστον τριετή αποδεδειγμένη προϋπηρεσία στη διαχείριση, παρακολούθηση και διοικητική υποστήριξη συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ή σε τεχνική υπηρεσία φορέα που ασχολείται με την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων έργων, κατόπιν πρόσκλησης της ενδιαφερόμενης εταιρείας με την οποία προσδιορίζονται ο αριθμός των θέσεων και τα προσόντα των υποψηφίων. Η απόσπαση διενεργείται εκτός του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας, έχει διάρκεια δύο (2) ετών με δυνατότητα ισόχρονης ανανέωσης και πραγματοποιείται με κοινή απόφαση των αρμοδίων για τον διορισμό οργάνων του φορέα προέλευσης και του φορέα υποδοχής, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου και σύμφωνη γνώμη του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας. Η μισθοδοσία του αποσπώμενου προσωπικού βαρύνει τον φορέα υποδοχής. Από τις διαδικασίες της παραγράφου αυτής εξαιρείται το προσωπικό της ΜΟΔ ΑΕ, για το οποίο συνεχίζουν να ισχύουν οι ειδικότερες διατάξεις του καταστατικού της.

Α.8 ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Απόφαση για τη σύσταση Αναπτυξιακού Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης

- Η απόφαση λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του οικείου συμβουλίου (άρθρο 2 παρ. 6 του ν. 4674/2020).
- Στην απόφαση αυτή καθορίζονται η επωνυμία, η κατηγορία, ο σκοπός, η διάρκεια, η έδρα της επιχείρησης, το κεφάλαιο, η Διοίκηση, οι Πόροι και κάθε άλλο στοιχείο αναγκαίο κατά την κρίση του οικείου συμβουλίου.
- Αναλογική εφαρμογή επίσης της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 253 του ν. 3463/2006, περί εκπόνησης σχετικής οικονομοτεχνικής μελέτης βιωσιμότητας πριν την απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, όταν την πλειοψηφία του κεφαλαίου κατέχουν ΟΤΑ.
- Οι μετοχές που θα διατηρούν οι Δήμοι και μέτοχοι του Οργανισμού είναι κοινές μη προνομιούχες μετοχές, ονομαστικές και δεν εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αξιών. Οι κοινές μετοχές είναι δεσμευμένες ονομαστικές, και οι προνομιούχες χωρίς δικαίωμα ψήφου.
- Περαιτέρω και ειδικώς για μετόχους ΟΤΑ, απαιτείται έγκριση του δημοτικού συμβουλίου για τυχόν μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας από το μέτοχο Δήμο προς την επιχείρηση για την εξυπηρέτηση του καταστατικού της σκοπού.

Περιεχόμενο του καταστατικού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 4674/2020 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ν. 4548/2019 :

Το καταστατικό της ανώνυμης εταιρείας πρέπει να περιέχει διατάξεις:

- α) για την εταιρική επωνυμία και το σκοπό της εταιρείας,
- β) για την έδρα της εταιρείας,
- γ) για τη διάρκειά της, όταν αυτή δεν είναι αόριστη,
- δ) για το ύψος και τον τρόπο καταβολής του κεφαλαίου,
- ε) για το είδος των μετοχών, καθώς και για τον αριθμό, την ονομαστική αξία και την έκδοσή τους,
- στ) για τον αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας, αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών,
- ζ) για τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία μετατροπής ανωνύμων μετοχών σε ονομαστικές,
- η) για τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου,
- θ) για τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των γενικών συνελεύσεων,
- ι) για τους ελεγκτές,
- ια) για τα δικαιώματα των μετόχων,
- ιβ) για τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και τη διάθεση των κερδών,
- ιγ) για τη λύση της εταιρείας και την εκκαθάριση της περιουσίας της,
- ιδ) το ύψος του καλυφθέντος κεφαλαίου, που είναι καταβλητέο κατά το χρόνο σύστασης.

Το καταστατικό της ανώνυμης εταιρείας πρέπει να επίσης αναφέρει:

α) Τα ατομικά στοιχεία των νομικών προσώπων που στο όνομα και για λογαριασμό των οποίων έχει υπογραφεί το καταστατικό αυτό,

β) Το συνολικό ποσό, τουλάχιστον κατά προσέγγιση, όλων των δαπανών που απαιτήθηκαν για τη σύσταση της εταιρείας και βαρύνουν αυτή.

Εταιρική Επωνυμία

Στις διατάξεις του άρθρου 2 του ν.4674/2020 υπάρχει η πρόβλεψη ότι οι ανώνυμες αυτές εταιρείες ειδικού σκοπού ονομάζονται Αναπτυξιακοί Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης .

Στις διατάξεις του άρθρου 6 παρ.1 και 2 του ν.4548/2018 προβλέπεται ότι «1. Η επωνυμία της ανώνυμης εταιρείας σχηματίζεται είτε από το όνομα ενός ή περισσότερων ιδρυτών ή μετόχων είτε από το αντικείμενο της δραστηριότητας που ασκεί είτε από άλλες λεκτικές ενδείξεις. Η επωνυμία μπορεί να είναι και φανταστική ή να περιλαμβάνει ηλεκτρονική διεύθυνση ή άλλη ένδειξη, άμεσα και διαρκώς σχετιζόμενη με την εταιρεία. Η επωνυμία της εταιρείας μπορεί να αποδίδεται ολόκληρη ή εν μέρει με λατινικούς χαρακτήρες. Σε περίπτωση που η δραστηριότητα της εταιρείας εκτείνεται σε περισσότερα αντικείμενα, η επωνυμία μπορεί να λαμβάνεται από τα κυριότερα από αυτά. Η τυχόν διεύρυνση του σκοπού της εταιρείας δεν υποχρεώνει την εταιρεία σε μεταβολή της επωνυμίας της. 2. Στην επωνυμία της ανώνυμης εταιρείας πρέπει να περιέχονται σε κάθε περίπτωση ολογράφως οι λέξεις «Ανώνυμη Εταιρεία» ή το ακρωνύμιο «Α.Ε.». Για τις διεθνείς συναλλαγές, οι παραπάνω λέξεις εκφράζονται ως «Societe Anonyme» ή το ακρωνύμιο «S.A.»

→ Με βάση τα ανωτέρω η επωνυμία αυτού του είδους της ανώνυμης εταιρείας είναι: **«[όνομα εταιρείας] Α.Ε. - Αναπτυξιακός Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης»**. Στις διεθνείς συναλλαγές χρησιμοποιείται ο τίτλος **«[company name] S.A. – Organization For Local Development»**.

Έδρα της εταιρείας

Η εταιρεία έχει την έδρα της στο δήμο που αναφέρεται στο καταστατικό της. Ο δήμος αυτός πρέπει να βρίσκεται στην Ελλάδα. Είναι αδιάφορο αν ο δήμος αποτελεί έδρα κάποιου/κάποιων εκ των μετόχων δήμων. Μπορεί δε, να ιδρύει υποκαταστήματα, πρακτορεία ή άλλες μορφές δευτερεύουσας εγκατάστασης σε άλλους τόπους της Ελλάδας ή της αλλοδαπής.

Διάρκεια της εταιρείας

Η διάρκεια της ανώνυμης εταιρείας είναι ορισμένου ή αορίστου χρόνου. Η διάρκεια ορισμένου χρόνου ορίζεται σε έτη. Αν δεν ορίζεται ο χρόνος της διάρκειας στο καταστατικό, η διάρκεια είναι αορίστου χρόνου. Στην περίπτωση της αόριστης διάρκειας, η εταιρεία λύεται, σύμφωνα με τις περιπτώσεις β, γ και δ της παραγράφου 1 και την παράγραφο 2 του άρθρου 164.

Η διάρκεια ορισμένου χρόνου μπορεί να παραταθεί με απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία. Αν δεν ορίζεται κάτι άλλο στην απόφαση αυτή, η διάρκεια της εταιρείας γίνεται αόριστη.

Με απόφαση της γενικής συνέλευσης που λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, η διάρκεια της ανώνυμης εταιρείας μπορεί να μετατραπεί από ορισμένου σε αορίστου χρόνου και αντίστροφα.

Ύψος και τρόπος καταβολής του κεφαλαίου (άρθρα 15 έως 22 του ν.4548/2018) - Δικαίωμα συμμετοχής (άρθρο 2 παρ.2 του ν. 4674/2020)

Αναφορικά με το ελάχιστο ύψος του μετοχικού κεφαλαίου και τον τρόπο κάλυψης του, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 15 έως 22 του ν.4548/2018, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4674/2020 αναφορικά με το δικαίωμα συμμετοχής στο κεφάλαιο της ανώνυμης αυτής εταιρείας.

Το ελάχιστο ύψος του κεφαλαίου της ορίζεται στο ποσό των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ, ολοσχερώς καταβεβλημένο κατά τη σύσταση της (άρθρο 15 ν.4548/2028).

Για τον τρόπο κάλυψης, τις εισφορές σε είδος (εφόσον προβλέπονται από το καταστατικό), την καταβολή και πιστοποίηση της καταβολής, τη μερική καταβολή και την απαγόρευση απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 16 έως 22 του ν. 4548/2018.

Για την αύξηση, μείωση και απόσβεση του κεφαλαίου εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 23 έως 32 του ν. 4548/2018.

A9. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Έως **31.12.2020**, οι δήμοι, οι περιφερειακές ενώσεις τους και οι περιφέρειες μπορούν να λάβουν αποφάσεις για τη σύσταση Αναπτυξιακού Οργανισμού, για την προσαρμογή των υφιστάμενων αναπτυξιακών ανωνύμων εταιρειών στις διατάξεις του άρθρου αυτού ή για τη συμμετοχή τους σε Αναπτυξιακούς Οργανισμούς. Η απόφαση λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του οικείου συμβουλίου.

B. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΟΤΑ (ΑΑΕ ΟΤΑ)

B1. ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΜΟΡΦΗΣ

Οι Αναπτυξιακές Ανώνυμες Εταιρείες ΟΤΑ έχουν τη δυνατότητα μετασχηματισμού σε Αναπτυξιακούς Οργανισμούς. Εφόσον δεν προσαρμοστούν, συνεχίζουν να λειτουργούν και διέπονται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Για την μετατροπή των Αναπτυξιακών Ανωνύμων Εταιρειών σε Αναπτυξιακούς Οργανισμούς οι ΟΤΑ μέτοχοι πρέπει να λάβουν έως 31.12.2020 απόφαση για την μετατροπή της εταιρείας σε Αναπτυξιακό Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η απόφαση λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του οικείου συμβουλίου. Ακολούθως, με δεδομένο ότι πρόκειται για εταιρικό μετασχηματισμό και συγκεκριμένα για μεταβολή εταιρικής μορφής από μια Α.Ε. σε άλλη, απαιτείται απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, κατά τις ειδικότερες διατάξεις των οικείων καταστατικών.

Συναφώς, σε περίπτωση μεταβολής πρέπει να τροποποιηθεί το καταστατικό κατά τις προβλέψεις του ν. 4674/2020 (σύνθεση μετοχικού κεφαλαίου, σύσταση Τεχνικής Υπηρεσίας, πρόβλεψη Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας κλπ).

Επισημαίνεται ότι όσες Αναπτυξιακές Εταιρείες δεν μετασηματιστούν, θα συνεχίσουν να λειτουργούν υπό το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, πλην των θεμάτων προσωπικού που ρυθμίζονται με την επόμενη παράγραφο.

Οι εταιρείες αυτές, ρητά ορίζεται ότι δεν εμπίπτουν στις διατάξεις των άρθρων 3 και 4 του ν. 4674/2020 και, περαιτέρω, συνάγεται ότι δεν εμπίπτουν ούτε στις διατάξεις των άρθρων 7 και 8 του ίδιου νόμου (όπου ρητά ορίζονται ως αντισυμβαλλόμενοι οι Αναπτυξιακοί Οργανισμοί).

B2. ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΟΤΑ

Με την παρ. 2 του άρθρου 121 του ν. 4674/2020, ρητά ορίζεται ότι οι διατάξεις που κάθε φορά ισχύουν για το προσωπικό των Αναπτυξιακών Οργανισμών, ισχύουν αναλόγως και για το προσωπικό των Αναπτυξιακών Ανωνύμων Εταιρειών ΟΤΑ. Από τη διατύπωση που επιλέγει ο νομοθέτης συνάγεται άνευ ουδεμίας παρερμηνείας ότι:

- α) το τακτικό προσωπικό των εταιρειών αυτών προσλαμβάνεται με διαδικασίες ΑΣΕΠ
- β) το έκτακτο προσωπικό, εφόσον απαιτηθεί από τις δραστηριότητες που αναλαμβάνουν οι επιχειρήσεις αυτές, προσλαμβάνεται με τις διαδικασίες που περιγράφονται Α6 της παρούσας
- γ) σε περίπτωση λύσης εταιρείας, το προσωπικό των προηγούμενων περιπτώσεων δεν μεταφέρεται στους μετόχους ΟΤΑ ή στις ενώσεις τους

δ) οι προσλαμβανόμενοι με συμβάσεις ορισμένου χρόνου θεωρείται ότι καλύπτουν τις ανάγκες του προγράμματος ή της σύμβασης για την εκτέλεση των οποίων προσλήφθηκαν, αποκλειόμενης σε κάθε περίπτωση της μετατροπής των συμβάσεων αυτών σε συμβάσεις αορίστου χρόνου

ε) το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ασκεί τις αποφασιστικές αρμοδιότητες που προβλέπονται από τα καθήκοντα που του ανατίθενται

στ) είναι δυνατή η σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου, εφόσον συνάπτονται αναγκαία με ορισμένο πρόγραμμα.

Ευνόητο τυγχάνει, ότι σε περίπτωση μετατροπής ΑΑΕ ΟΤΑ σε Αναπτυξιακό Οργανισμό, το προσωπικό που υπηρετεί ήδη (τακτικό και έκτακτο), μεταφέρεται στο νέο νομικό πρόσωπο με την ίδια σχέση εργασίας.

B3. ΓΕΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΟΤΑ

Οι Αναπτυξιακές Ανώνυμες Εταιρείες που συστήνονται βάσει των διατάξεων των άρθρων 252, 253 και 256 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων είναι επιχειρήσεις ΟΤΑ (άρθρο 252 παρ. 1β' και 3β') και έχουν υποχρέωση εγγραφής στο Μητρώο Επιχειρήσεων ΟΤΑ (άρθρο 1 της υπ' αριθμ. 16456/2015/Β' 937 ΥΑ).

Ως επιχειρήσεις ΟΤΑ υπάγονται ρητά στις εθνικές και ενωσιακές διατάξεις περί δημοσίων συμβάσεων και αποτελούν εκ της συστάσεώς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου – αναθέτουσες αρχές. Τούτο είναι ανεξάρτητο από τη μετοχική τους σύνθεση (πχ. τυχόν ύπαρξη μιας μειοψηφίας φορέων, πλην ΟΤΑ) και

προκύπτει ευθέως από το συνδυασμό των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4483/2017 (Α' 107) και της παρ. 3 του άρθρου 229 του ν. 4635/2019 (Α' 167) όπου ρητά ορίζεται ότι οι Αναπτυξιακές Ανώνυμες Εταιρείες ΟΤΑ υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 και μάλιστα με ρητή αναδρομική διάταξη, η οποία ανατρέχει στην έναρξη εφαρμογής του άρθρου 16 παρ. 1 του ν. 4483/2017.

Η αναδρομή αυτή δεν καταλείπει ουδεμία αμφιβολία ότι κατά την πάγια άποψη του νομοθέτη, οι δημοτικές επιχειρήσεις αυτής της μορφής ήταν εκ της συστάσεως τους αναθέτουσες αρχές, παρά την επιλογή του νομοθέτη να τις θέσει εκτός του δημοσίου τομέα για λόγους ευχερέστερης διοικητικής οργάνωσης των νομικών προσώπων των ΟΤΑ. Με την ερμηνεία αυτή συντάσσεται άνευ ουδεμίας επιφύλαξης τόσο η πάγια νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αλλά και η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (βλ. υπ' αριθμ. Α17/2019 Γνώμη ΕΑΑΔΗΣΥ επί των διατάξεων του ν. 4674/2020 - κεφ. IV περ. Α).

Περαιτέρω, ως δημοτικές επιχειρήσεις ρητά υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3861/2010 (Πρόγραμμα Διαύγεια).

Γ. ΣΥΝΑΨΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' του ν. 4674/2020 θεσμοθετούνται σειρά ειδικών διατάξεων με τις οποίες προβλέπονται προγραμματικές συμβάσεις μεταξύ των ΟΤΑ και των Αναπτυξιακών Οργανισμών. Η σύναψη των συμβάσεων αυτών βρίσκει έρεισμα στις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4412/2016 και ως σύμβαση οριζόντιας συνεργασίας μεταξύ αναθετουσών αρχών μπορεί να εξαιρείται από τις διατάξεις περί δημοσίων συμβάσεων.

→ Η αρμοδιότητα για την απόφαση σύναψης προγραμματικών συμβάσεων ανήκει για τους μεν δήμους στην Οικονομική Επιτροπή (περ. κγ' της παρ. 1 του άρθρου 72 του ν. 3852/2010), για τις δε περιφέρειες στο οικείο περιφερειακό συμβούλιο (κατά το τεκμήριο της γενικής αποφασιστικής αρμοδιότητας).

Ως προς τη σύναψη προγραμματικών συμβάσεων επισημαίνεται ότι, ακόμη και αν οι συμβαλλόμενοι είναι δημόσιες αρχές, δεν αποκλείεται η εφαρμογή των κανόνων περί δημοσίων προμηθειών, χωρίς να κωλύονται οι δημόσιες αυτές αρχές να ασκούν τα καθήκοντά τους, χρησιμοποιώντας ίδιους πόρους και συνεργαζόμενες με άλλες δημόσιες αρχές, εφόσον εξασφαλισθεί ότι οι ως άνω συνεργασίες δεν προκαλούν στρέβλωση του ανταγωνισμού έναντι των ιδιωτικών φορέων.

Επίσης, ακόμη και αν η ανάθεση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, η οποία ενσωματώθηκε στην εθνική έννομη τάξη με τον ν. 4412/2016, οι αναθέτουσες αρχές δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης, της απαγόρευσης των διακρίσεων, της αναλογικότητας και της διαφάνειας (βλ. σχετικώς, την υπ' αριθμ. Α 17/2019 Γνώμη της ΕΑΑΔΗΣΥ, με εκτενείς παραπομπές στη νομολογία του ΔΕΕ).

Περαιτέρω, με βάση τη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, «οι προγραμματικές συμβάσεις είναι συμφωνίες που θέτουν το γενικό πλαίσιο για την οργάνωση και διαχείριση δημοσίων υπηρεσιών και την άσκηση κρατικών δραστηριοτήτων μέσω των φορέων της τοπικής αυτοδιοικήσεως ή της καθ' ύλην

αποκεντρωμένης διοικήσεως, με τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής και την παροχή υπηρεσιών κάθε είδους. Τόσο τα έργα και τα προγράμματα που εκτελούνται στο πλαίσιο συνάψεως μιας προγραμματικής συμβάσεως, όσο και οι υπηρεσίες που παρέχονται κατ' εφαρμογήν της, πρέπει να έχουν αναπτυξιακό χαρακτήρα (Ελεγκτικό Συνέδριο Πράξεις VI Τμήματος 2227/2011, 2226/2011, VII Τμήματος 78/2008, 304/2006) και να μην μπορούν -όσον αφορά ειδικότερα στις υπηρεσίες- να παρασχεθούν με άλλο τρόπο, εκτός της σύναψης της οικείας προγραμματικής σύμβασης (Ελεγκτικό Συνέδριο Πράξεις VI Τμήματος 2226/2011, VII Τμήματος 78/2008, 205/2007)».

Επίσης, κατά πάγια νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, «οι γνήσιες προγραμματικές συμβάσεις, όταν, δηλαδή, πράγματι αφορούν στη συνεργασία μεταξύ δημοσίων φορέων, με σκοπό, διά της συνένωσης των μέσων που διαθέτει ο καθένας από αυτούς, την από κοινού εκτέλεση της δημόσιας αποστολής τους, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016, που ρυθμίζει τις διαδικασίες ανάθεσης, σύναψης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων» (βλ. Ε.Σ. Τμ. Μείζ. - Επταμ. Σύνθ. 855/2017, VI Τμ. 45/2018, 845/2018, 1355/2018).

Εκ των ανωτέρω, προκύπτουν τα εξής :

α) Τόσο οι ΟΤΑ, όσο και οι Αναπτυξιακοί Οργανισμοί είναι αναθέτουσες αρχές, οι οποίες σκοπεύουν στην από κοινού εκτέλεση της δημόσιας αποστολής τους, η οποία είναι η υλοποίηση και εφαρμογή της αναπτυξιακής προοπτικής της τοπικής κοινωνίας.

β) Η σύναψη προγραμματικής σύμβασης μεταξύ των ΟΤΑ και των Αναπτυξιακών Οργανισμών προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου, από την αιτιολογική σκέψη της οποίας διαφαίνεται η ανακλύπτουσα επιτακτική ανάγκη της εύρυθμης εκτέλεσης δημόσιας υπηρεσίας και η εξ αυτής εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, η οποία μάλιστα δεν μπορεί να παρασχεθεί με άλλο τρόπο.

γ) Εκ της συνάψεως της προγραμματικής σύμβασης και εφόσον τηρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις, δεν προκαλείται στρέβλωση του ανταγωνισμού έναντι των ιδιωτικών φορέων, αλλά αντιθέτως εξυπηρετείται το δημόσιο συμφέρον, το οποίο εν προκειμένω συνυφάνεται με την εύρυθμη εκτέλεση της δημόσιας αποστολής και λειτουργίας των ΟΤΑ και την αποτελεσματικότερη κατανομή των πόρων που οι συμβαλλόμενοι διαθέτουν.

δ) Με τη σύναψη των εν λόγω προγραμματικών συμβάσεων κανένας ιδιωτικός πάροχος υπηρεσιών δεν περιέρχεται σε πλεονεκτική θέση έναντι των ανταγωνιστών του, δεδομένου ότι οι συμβαλλόμενοι, ως αναθέτουσες αρχές, οφείλουν κατά τις συναλλαγές τους με τρίτους, οι οποίες είναι ενδεχομένως αναγκαίες για την επιτέλεση των καθηκόντων που απορρέουν από τη σύμβαση, να τηρούν τις διατάξεις περί σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

ε) ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας του νομικού προσώπου (εν προκειμένω των Αναπτυξιακών Οργανισμών) δεν συνεπάγεται απαραίτητα και την έλλειψη οιασδήποτε δραστηριότητας, στο πλαίσιο του καταστατικού του, η οποία μπορεί να φέρει οικονομικό αποτέλεσμα, όταν τα έσοδα διατίθενται για την κάλυψη του κοινωφελούς σκοπού του.

→ Σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010, όπως τροπ. με την παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 4690/2020, οι προγραμματικές συμβάσεις που ρυθμίζονται από την παρούσα Εγκύκλιο, ως και κάθε προγραμματική σύμβαση όπου ένας εκ των συμβαλλομένων είναι ΟΤΑ α' ή β' βαθμού, δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 225 του ν. 3852/2010 (έλεγχος νομιμότητας).

Γ1. ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΥΝΑΨΗΣ, ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΑΠΟ ΟΤΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ Ή ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Οι τεχνικές υπηρεσίες των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού που δεν έχουν τεχνική επάρκεια ή έχουν τεχνική επάρκεια, αλλά καλούνται να υλοποιήσουν μελέτες και έργα, για τις ανάγκες των οποίων δεν έχουν το απαιτούμενο τεχνικό προσωπικό, μπορούν να συνάπτουν προγραμματική σύμβαση κατά τις διατάξεις των άρθρων 12 και 44 του ν. 4412/2016 (Α' 147) με την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, τους Αναπτυξιακούς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα Δίκτυα Δήμων, τον Οργανισμό Ανάπτυξης Κρήτης ΑΕ και τη Μονάδα Οργάνωσης Διαχείρισης ΑΕ (ΜΟΔ ΑΕ), **εφόσον** οι εν λόγω φορείς διαθέτουν αυτοτελείς – διακριτές τεχνικές υπηρεσίες, οι οποίες κατέχουν την απαιτούμενη τεχνική επάρκεια.

Κατά αυτόν τον τρόπο, ο νομοθέτης έδωσε πληθώρα τεχνικών εργαλείων στους ΟΤΑ για την επιλογή του σχήματος που οι ίδιοι θα κρίνουν ότι τους εξυπηρετεί, ανάλογα με τις τοπικές τους ιδιαιτερότητες, τις ανάγκες και τις απαιτήσεις τους. Για το σύνολο των διαθέσιμων εργαλείων, θα ακολουθήσει αναλυτική εγκύκλιος.

Κρίνεται επιβεβλημένο να επισημανθεί, ότι **ενόψει οριστικής λήξης της διοικητικής υποστήριξης το αμέσως επόμενο διάστημα**, οι δήμοι αναλαμβάνουν αυτοδύναμα την πλήρη άσκηση των αρμοδιοτήτων των Τεχνικών Υπηρεσιών και των Υπηρεσιών Δόμησης.

→ Κατά τούτο, ο κάθε δήμος θα πρέπει να έχει μεριμνήσει για τη δρομολόγηση κατάλληλων ενεργειών για την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών, με βάση τα εργαλεία που θεσμοθετούνται με τις διατάξεις του ν. 4674/2020 ή έχουν θεσμοθετηθεί παλαιότερα.

Έως την έκδοση της προβλεπόμενης από την παράγραφο 1 του άρθρου 44 του ν. 4412/2016 απόφασης, η έλλειψη τεχνικής επάρκειας διαπιστώνεται για τους μεν ΟΤΑ με βεβαίωση του Προϊσταμένου της οικείας τεχνικής υπηρεσίας ή, σε περίπτωση έλλειψης αυτού, ύστερα από βεβαίωση δημάρχου και η έλλειψη τεχνικού προσωπικού με βεβαίωση του Προϊσταμένου της οικείας τεχνικής υπηρεσίας. Η δε τεχνική επάρκεια των φορέων που αναλαμβάνουν την τεχνική υπηρεσία, διαπιστώνεται από τον Προϊστάμενο των αρμοδίων υπηρεσιών τους.

Οι διατάξεις των παραγράφων 2 περιπτώσεις α', β', γ' του άρθρου 100 του ν. 3852/2010, ως προς το περιεχόμενο της σύμβασης, τα όργανα παρακολούθησης της σύμβασης εφαρμόζονται αναλόγως και για τις προγραμματικές συμβάσεις της περίπτωσης αυτής. Για την εκτέλεση των προγραμματικών συμβάσεων και στο πλαίσιο των συμφωνούμενων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλόμενων, επιτρέπεται η απασχόληση προσωπικού του ενός συμβαλλομένου στον άλλον, καθώς και η παραχώρηση της χρήσης ακινήτων, εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και μέσων.

Οι προγραμματικές συμβάσεις της περίπτωσης αυτής μπορούν να εντάσσονται στα ειδικά προγράμματα ενίσχυσης των άρθρων 69 και 71 του ν. 4509/2017 (Προγράμματα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II» και «Αντώνης Τρίτσης») ή να χρηματοδοτούνται κατά τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 (Α' 87).

Με τη σύναψη της συγκεκριμένης κάθε φορά προγραμματικής σύμβασης προσδιορίζονται τα αποφαινόμενα όργανα κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, καθώς επίσης η Προϊσταμένη Αρχή και η Διευθύνουσα Υπηρεσία κατά το στάδιο εκτέλεσης αυτών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο τελευταίο εδάφιο της παρ.3 του άρθρου 44 του ν.4412/2016 (Α' 147), όπως ισχύει.

Αρμόδιο Τεχνικό Συμβούλιο για ζητήματα που ανακύπτουν κατά το στάδιο ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών είναι το Τεχνικό Συμβούλιο της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών ή το Τεχνικό Συμβούλιο του άρθρου 4 του π.δ. 7/2013 (Α' 26) με βάση τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του ν.4412/2016.

Γ2. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΟΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΟΤΑ – ΛΗΞΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4674/2020 επιχειρείται να δοθεί λύση στην επί μακρόν διοικητική υποστήριξη των ΟΤΑ α' βαθμού από έτερους δήμους για την άσκηση των αρμοδιοτήτων των Τεχνικών Υπηρεσιών και των Υπηρεσιών Δόμησης.

Το μέτρο της διοικητικής υποστήριξης λήγει οριστικώς την 30.6.2020 και από 01.7.2020 οι δήμοι ασκούν αυτοδύναμα όλες τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στον ν. 3852/2010. Για τα περί της λήξης της διοικητικής υποστήριξης και της ρύθμισης ειδικότερων θεμάτων ακολουθεί ειδική εγκύκλιος.

Γ2.1. ΑΣΚΗΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Εκτός των περιπτώσεων ανάθεσης, σύναψης, εποπτείας και επίβλεψης δημοσίων μελετών και έργων που ρυθμίζονται με τις ειδικότερες διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' της παρούσας, οι ΟΤΑ α' βαθμού, που κατά τη δημοσίευση του ν. 4674/2020 (11.3.2020) ασκούν τις αρμοδιότητες των τεχνικών τους υπηρεσιών με διοικητική υποστήριξη από έτερο δήμο, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 95 του ν. 3852/2010 (Α' 87), μπορούν να συμβάλλονται με προγραμματική σύμβαση για τη διοικητική τους υποστήριξη σε θέματα που άπτονται των υπολοίπων αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών αυτών, με την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, τους Αναπτυξιακούς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα Δίκτυα Δήμων.

Στην περίπτωση αυτή, η αρμοδιότητα έκδοσης της τελικής διοικητικής πράξης ασκείται από τον Προϊστάμενο της Τεχνικής Υπηρεσίας και σε περίπτωση έλλειψης Προϊστάμενου για οποιονδήποτε λόγο, από τον δήμαρχο.

Αποφασιστικές ή γνωμοδοτικές αρμοδιότητες, οι οποίες προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία για τα μονομελή ή συλλογικά αιρετά όργανα ασκούνται από τον οικείο δήμο.

Το έκτακτο προσωπικό των Αναπτυξιακών Οργανισμών που θα προσληφθεί με συμβάσεις ορισμένου χρόνου για τις ανάγκες εκτέλεσης των προγραμματικών συμβάσεων της περίπτωσης αυτής, ασκεί τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες που απορρέουν από τους κανονισμούς των αρμοδιοτήτων των Τεχνικών Υπηρεσιών των ΟΤΑ.

Γ2.2. ΑΣΚΗΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΟΜΗΣΗΣ

Οι ΟΤΑ α' βαθμού, που κατά τη δημοσίευση του παρόντος ασκούν τις αρμοδιότητες των υπηρεσιών δόμησης σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 95 του ν. 3852/2010, μπορούν να συμβάλλονται με προγραμματική σύμβαση για τη διοικητική τους υποστήριξη για θέματα που άπτονται αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών αυτών, με την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, τους Αναπτυξιακούς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα Δίκτυα Δήμων.

Στην περίπτωση αυτή, η αρμοδιότητα έκδοσης της τελικής διοικητικής πράξης ασκείται από τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας Δόμησης και, σε περίπτωση έλλειψης Προϊστάμενου για οποιονδήποτε λόγο, από τον Δήμαρχο.

Αποφασιστικές ή γνωμοδοτικές αρμοδιότητες, οι οποίες προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία για τα μονομελή ή συλλογικά αιρετά όργανα ασκούνται από τον οικείο δήμο.

Το έκτακτο προσωπικό των Αναπτυξιακών Οργανισμών που θα προσληφθεί που θα προσληφθεί με συμβάσεις ορισμένου χρόνου για τις ανάγκες εκτέλεσης των προγραμματικών συμβάσεων της περίπτωσης αυτής, ασκεί τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες που απορρέουν από τους κανονισμούς των αρμοδιοτήτων των Υπηρεσιών Δόμησης των ΟΤΑ.

Γ3. ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΟΤΑ

Για τη συμβουλευτική - επιστημονική υποστήριξη τους στην εκπόνηση του Επιχειρησιακού τους Προγράμματος οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού μπορούν :

α) να συμβάλλονται με τους Αναπτυξιακούς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατά τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4412/2016,

β) να αναθέτουν την υποστήριξή τους σε εξωτερικούς συμβούλους κατά τις κείμενες διατάξεις περί αναθέσεων του ν. 4412/2016,

Οι προγραμματικές συμβάσεις ή αναθέσεις, κατά περίπτωση, συνάπτονται εφόσον η υποστήριξη αυτή κρίνεται απαραίτητη για την άρτια κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος, όπως βεβαιώνεται από την αρμόδια Υπηρεσία.

Γ4. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΦΟΡΕΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΟΤΑ

Με βάση τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010, εκτός των περιπτώσεων της παρ. 1 του ίδιου άρθρου, οι ΟΤΑ α' και β' βαθμού, οι σύνδεσμοι δήμων, τα δίκτυα δήμων και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των ΟΤΑ μπορούν να συμβάλλονται με τους Αναπτυξιακούς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την υλοποίηση αυτοδιοικητικών αρμοδιοτήτων και την παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Με τις διατάξεις αυτές θεσμοθετείται η συνεργατική υλοποίηση αυτοδιοικητικών αρμοδιοτήτων, μέσω της ανάθεσης υποστήριξης κατά την άσκηση αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ, των Συνδέσμων Δήμων και των νπδδ των ΟΤΑ στους Αναπτυξιακούς Οργανισμούς μέσω προγραμματικής σύμβασης. Ως υπηρεσίες δεκτικές υποστήριξης νοούνται, ιδίως, οι διοικητικές μονάδες/δομές/υπηρεσίες των ΟΤΑ, η οικονομική υπηρεσία, οι υπηρεσίες βεβαίωσης και είσπραξης τελών, δικαιωμάτων, εισφορών και προστίμων κ.α..

Σε κάθε περίπτωση, η καθεαυτή άσκηση της αρμοδιότητας παραμένει και ασκείται από τον οικείο ΟΤΑ (ή Σύνδεσμο Δήμων ή νπδδ, κατά περίπτωση), η δε προγραμματική σύμβαση με τον Αναπτυξιακό Οργανισμό εξυπηρετεί την ανάθεση υποστηρικτικών υπηρεσιών (πχ. προσωπικό ή μέσα).

Γ5. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ (ΟΦΥΠΕΚΑ)

Σύμφωνα με το άρθρο 37 του ν. 4685/2020 (Α' 92), ο ΟΦΥΠΕΚΑ δύναται να συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις με τους ΟΤΑ α' και β' βαθμού και τους Αναπτυξιακούς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τις ΜΔΠΠ της χωρικής αρμοδιότητάς τους, **ενδεικτικό** αντικείμενο των οποίων είναι:

- α) η συμμετοχή στον τοπικό αντιπυρικό σχεδιασμό στις περιοχές ευθύνης τους,
- β) η συνεργασία για θέματα ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης του πληθυσμού για τις προστατευόμενες περιοχές,
- γ) η από κοινού προώθηση της αξιοποίησης χρηματοδοτικών εργαλείων για την προώθηση νέων τοπικών αναπτυξιακών προτύπων και δράσεων και της υποστήριξης οικοτουριστικών προγραμμάτων και δράσεων ανάδειξης και προώθησης τοπικών προϊόντων του πρωτογενούς τομέα,
- δ) η σύνταξη μελετών, η κατάρτιση σχεδίων και η διεξαγωγή ερευνών, καθώς και η εφαρμογή της εκτέλεση τεχνικών ή άλλων έργων που περιλαμβάνονται στα οικεία σχέδια διαχείρισης και είναι απαραίτητα για την προστασία, διατήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη των προστατευτέων αντικειμένων που εμπίπτουν στην περιοχή ευθύνης τους.

Για την ανάθεση, εποπτεία, επίβλεψη και εν γένει εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων μελετών και έργων του προηγούμενου εδαφίου, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 44 του ν. 4412/2016 (Α' 147).

Στις προγραμματικές συμβάσεις που συνάπτονται στο πλαίσιο του παρόντος είναι δυνατόν να μετέχουν ως εκ τρίτου συμβαλλόμενα μέρη και ιδρύματα ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που έχουν διακριθεί για το έργο τους στον τομέα της προστασίας της φύσης και τα οποία διαθέτουν την κατάλληλη τεχνική και επιστημονική υποδομή, καθώς και αποδεδειγμένη εμπειρία στην υλοποίηση ανάλογων έργων που σχετίζονται με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Γ6. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΛΙΜΕΝΩΝ

Με το άρθρο 25 του ν. 2971/2001 (Α' 285), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 21 του ν. 4690/2020, ορίζεται ότι για τη μελέτη και εκτέλεση λιμενικών έργων στη ζώνη λιμένα, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών στη ζώνη αυτή, οι φορείς διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένων (Οργανισμοί Λιμένων και Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία) μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με τους ΟΤΑ α' και β' βαθμού και τους Συνδέσμους Δήμων, τους Αναπτυξιακούς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και με φορείς του δημοσίου τομέα.

Στις συμβάσεις αυτές είναι δυνατή η συμμετοχή και επιστημονικών φορέων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που εποπτεύονται από το Δημόσιο, υπό την ιδιότητα των εκ τρίτου συμβαλλομένων. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 2 περ. α' έως γ', 3 και 4 του άρθρου 100 του ν. 3852/2010 (Α' 87).

Οι προγραμματικές συμβάσεις της περίπτωσης αυτής εγκρίνονται από το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, μετά από σύμφωνη γνώμη του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού.

Δ. ΘΕΩΡΗΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΟΤΑ Α' ΒΑΘΜΟΥ

Οι μελέτες έργων και παροχής τεχνικών και συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και τα τεύχη δημόσιου διαγωνισμού ανάθεσης μελετών των δήμων συντάσσονται και θεωρούνται από την τεχνική υπηρεσία τους. Οι μελέτες των έργων και παροχής υπηρεσιών και τα τεύχη δημόσιου διαγωνισμού ανάθεσης μελετών ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου των δήμων, των Συνδέσμων, των ιδρυμάτων τους, των φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων και των δημοτικών επιχειρήσεων ύδρευσης αποχέτευσης του ν. 1069/1980 (Α' 191) και του ν. 890/1979 (Α' 80) συντάσσονται και θεωρούνται από την τεχνική υπηρεσία τους και, αν δεν υπάρχει τέτοια υπηρεσία ή αυτή αδυνατεί, από την τεχνική υπηρεσία του δήμου που τα έχει συστήσει ή σε περίπτωση Συνδέσμου από τεχνική υπηρεσία δήμου που συμμετέχει σε αυτούς.

Στην θεώρηση, όπως αυτή αναφέρεται στο άρθρο 209 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, περιλαμβάνεται εκτός των μελετών και η θεώρηση των Πρωτοκόλλων Κανονισμού Τιμών Μονάδος Νέων Εργασιών (Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε.) και των Ανακεφαλαιωτικών Πινάκων (Α.Π.Ε) των έργων των ανωτέρω φορέων.

Αν η τεχνική υπηρεσία του δήμου αδυνατεί να συντάξει τη μελέτη, αδυναμία που βεβαιώνεται από τον Προϊστάμενο της, επιτρέπεται με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής, η ανάθεση εκπόνησης μελετών πάσης φύσης σε ιδιώτες μελετητές και ιδιωτικά γραφεία μελετών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016.

Εφόσον ο δήμος έχει αναθέσει με προγραμματική σύμβαση την τεχνική του υπηρεσία σε άλλον φορέα κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 44 του ν. 4412/2016, η σύνταξη και θεώρηση λαμβάνει χώρα από τη νέα τεχνική υπηρεσία, κατ' ανάλογη εφαρμογή των προηγούμενων εδαφίων.

Κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι καταργήν η αρμοδιότητα σύνταξης και θεώρησης μελετών έργων και παροχής τεχνικών και συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και τευχών δημόσιου διαγωνισμού ανάθεσης μελετών ανήκει στην Τεχνική Υπηρεσία του οικείου Δήμου και εφόσον η ίδια αδυνατεί να συντάξει τη μελέτη, μπορεί να την αναθέσει κατά τις διατάξεις του ν. 4412/2016 σε ιδιώτες μελετητές.

Εφόσον όμως ο δήμος έχει αναθέσει με προγραμματική σύμβαση την τεχνική του υπηρεσία σε άλλον φορέα κατά τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 44 του ν. 4412/2016, η εν λόγω αρμοδιότητα μεταβιβάζεται στη νέα τεχνική υπηρεσία. Η νέα τεχνική υπηρεσία είναι η μόνη αρμόδια για τη σύνταξη και θεώρηση της μελέτης ή των τευχών, κατ' ανάλογη εφαρμογή των όσων ισχύουν για τις τεχνικές υπηρεσίες των δήμων. Δηλαδή, η νέα τεχνική υπηρεσία είναι μόνη αρμόδια για τη σύνταξη και θεώρηση της μελέτης και τευχών με ίδια μέσα (από το πάσης φύσεως τακτικό ή έκτακτο προσωπικό της) ή για την ανάθεση σε ιδιώτες, κατά τις διατάξεις του ν. 4412/2016.

Ε. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τα ζητήματα που θίγει η παρούσα Εγκύκλιος αποτελούν τμήμα της δομικής μεταρρύθμισης του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με το οποίο παρέχεται σειρά τεχνικών και χρηματοδοτικών εργαλείων για την εύρυθμη άσκηση των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ για την υλοποίηση της στρατηγικής αναπτυξιακής προοπτικής, η οποία απέκτησε θεσμική υπόσταση με τις διατάξεις του ν. 4674/2020.

Επισημαίνεται ότι η εύρυθμη λειτουργία των Τεχνικών Υπηρεσιών των ΟΤΑ αποτελεί εκ των ων ουκ άνευ προϋπόθεση για τη συμμετοχή στο Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης», αλλά και για τη μέγιστη δυνατή απορρόφηση πόρων από το επερχόμενο Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ 2021-2027). Κύρια στόχευση των αλλαγών αυτών, αλλά και όσων αναμένεται να παρουσιαστούν σύντομα, είναι η μέγιστη δυνατή απορρόφηση των διαθέσιμων αναπτυξιακών πόρων, προς όφελος της τοπικών κοινωνιών.

Για πληροφορίες μπορείτε να απευθύνεστε:

Για τα θέματα υπό Α1, Α2, Α3, Α5, Α8, Α9, Β1

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ		
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ Τ.Α.		
Θ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ	213-1364338	a.athanasiadis@ypes.gr
Δ. ΠΟΝΤΙΚΑΚΗΣ	213-1364227	d.pontikakis@ypes.gr
Β. ΝΑΣΤΟΥ	213-1364329	v.nastou@ypes.gr

Για τα θέματα υπό Γ1, Γ2, Δ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ		
ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ		
Β.ΔΗΜΟΥΛΑ	2131361325	d.dimoula@ypes.gr
Μ.ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ	2131361245	m.kostopoulou@ypes.gr
Γ.ΠΟΛΥΚΑΛΑΣ	2131361326	g.polykalas@ypes.gr

Για τα θέματα προσωπικού

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ		
Ε. ΟΨΙΜΟΥ	213-1364369	e.opsimou@ypes.gr

Παρακαλούμε για την ενημέρωσή σας και τις άμεσες ενέργειες αρμοδιότητάς σας.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ